

دستور جلسه شماره (۱)
عنوان: بررسی پیشنهاد الحاق یک بند و تبصره به ماده (۱۰) آیین‌نامه ارزیابی کیفی مناقصه‌گران در راستای تحقق سیاست‌های کلی نظام و فرمایشات مقام معظم رهبری شهید (رضوان الله تعالی علیه) با هدف افزایش تولید ملی، ارتقای بهره‌وری، تقویت رقابت سالم و بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های بخش خصوصی واقعی در مناقصات صنعت احداث
مرجع طرح موضوع: انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی
تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۵/۰۶/۲۵
تعداد صفحات دستور جلسه: ۵
مقدمه: رشد پایدار اقتصادی، تحقق اهداف برنامه‌های توسعه، افزایش تولید ملی، ارتقای بهره‌وری، بهبود فضای کسب‌وکار و تقویت توان رقابت‌پذیری اقتصاد ایران، مستلزم استقرار نظامی کارآمد، شفاف، رقابتی و مبتنی بر شایستگی در تخصیص منابع و اجرای پروژه‌های عمرانی، زیربنایی و توسعه‌ای کشور است. صنعت احداث، به عنوان یکی از ارکان اصلی توسعه اقتصادی، نقش تعیین‌کننده‌ای در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های ملی، افزایش اشتغال، انتقال دانش و فناوری، توسعه ظرفیت‌های مهندسی کشور، ارتقای بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های عمومی و افزایش توان رقابت‌پذیری اقتصاد ملی ایفا می‌کند. از این‌رو، کیفیت نظام برگزاری مناقصات و نحوه انتخاب پیمانکاران واجد صلاحیت، تأثیر مستقیمی بر کیفیت اجرای طرح‌ها، هزینه تمام‌شده پروژه‌ها، سرعت اجرا، بهره‌وری منابع عمومی و تحقق اهداف توسعه‌ای کشور دارد. قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران با هدف استقرار نظامی مبتنی بر شفافیت، رقابت سالم، عدالت، انتخاب مناقصه‌گران واجد صلاحیت و ارتقای کیفیت اجرای پروژه‌ها تدوین شده‌اند. با این وجود، تحولات ساختار اقتصادی کشور و تجربه اجرای مقررات موجود، ضرورت بازنگری و روزآمدسازی برخی از سازوکارهای اجرایی این آیین‌نامه را، در جهت تحقق هرچه بهتر اهداف قانونگذار، آشکار ساخته است. اصلاح تدریجی مقررات، متناسب با تحولات محیط اقتصادی و در چارچوب قوانین بالادستی، یکی از الزامات ارتقای حکمرانی اقتصادی و افزایش کارآمدی نظام تصمیم‌گیری کشور محسوب می‌شود. در همین راستا، بازنگری در فرآیند ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، با هدف بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های بخش خصوصی واقعی، می‌تواند ضمن تقویت رقابت سالم، به ارتقای کیفیت اجرای پروژه‌ها، افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع عمومی منجر شود. شرح موضوع: سیاست‌های کلی نظام، به ویژه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغیه رهبر شهید انقلاب به رؤسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۹ بهمن ۱۳۹۲ بندهای ۱ و ۳ و ۵ و ۱۶ و ۱۹، توسعه بخش خصوصی، گسترش

دستور جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

رقابت، افزایش بهره‌وری اقتصادی ملی، کاهش تصدی‌گری بخش عمومی در فعالیتهای اقتصادی و فراهم‌سازی زمینه مشارکت مؤثر مردم در اقتصاد را به عنوان یکی از راهبردهای اساسی توسعه کشور مورد تأکید قرار داده است.

در همین چارچوب، مقام معظم رهبری شهید (رضوان‌الله تعالی علیه) در دیدار با تولیدکنندگان، کارآفرینان و فعالان اقتصادی در تاریخ ۲۸ آبان ۱۳۹۸ فرمودند:

«توصیه مؤکد بنده به نهادهای عمومی غیردولتی این است که در کارهای اقتصادی مطلقاً رقیب بخش خصوصی نشوند؛ در جاهایی که بخش خصوصی توان یا رغبت ورود ندارد وارد شوند و هرگاه بخش خصوصی وارد آن عرصه شد، آن نهادها به عرصه‌های جدیدتر و دشوارتر منتقل شوند و جداً از رقابت با بخش خصوصی پرهیز کنند.»

این رهنمود، در امتداد سیاست‌های کلی نظام، بیانگر ضرورت ایجاد محیطی رقابتی، کارآمد و بهره‌ور در اقتصاد کشور و استفاده حداکثری از ظرفیتهای بخش خصوصی واقعی در فعالیتهای اقتصادی است.

همچنین، مطابق با مواد قانونی متعدد که در جدول ذیل به تفصیل مورد ذکر و بحث قرار گرفته اند، توسعه بخش خصوصی واقعی اهمیت دارد.

ردیف	ماده قانونی	استدلال	نتیجه گیری
۱	ماده ۱۱ بند ج قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار " پیگیری گزارش اتاقها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه ها برای بنگاههای با مالکیت غیر از بخشهای خصوصی و تعاونی و زمینه سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به منظور اجرای کامل و مؤثر ماده (۸) قانون اصل (۴۴) "	این ماده به صراحت دولت را مکلف کرده است امتیازاتی را که بنگاههای وابسته به دولت یا نهادهای عمومی دارند شناسایی و حذف یا برای بخش خصوصی نیز برقرار کند. در عمل شرکت‌های خصولتی از امتیازاتی مانند دسترسی آسان‌تر به منابع مالی، ضمانت‌نامه بانکی با هزینه کمتر، حمایت سهامداران دولتی، پشتوانه اعتباری، امکان تحمل زیان، دسترسی به اطلاعات برخوردارند. بنابراین حضور همزمان این شرکت‌ها با بخش خصوصی واقعی در یک مناقصه، رقابت برابر ایجاد نمی‌کند.	پیشنهاد حاضر محدودیت ایجاد نمی‌کند بلکه اجرای تکلیف ماده ۱۱ است؛ یعنی حذف امتیاز ناشی از مالکیت عمومی در فرآیند رقابت.
۲	ماده ۸ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مبنی بر "هر امتیازی که برای بنگاههای دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت	این ماده دولت را موظف کرده است فهرست پیمانکاران، توانمندی‌ها، رتبه‌بندی، ظرفیت‌ها را در سامانه‌ای شفاف منتشر کند. وقتی قانون بر شفاف شدن اطلاعات پیمانکاران تأکید دارد، منطقی است که نوع مالکیت، مدیریت و کنترل نیز به صورت شفاف مشخص شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود	این پیشنهاد هیچ محدودیتی ایجاد نمی‌کند بلکه شفافیت را افزایش می‌دهد.

دستور جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

	اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود".	سامانه ماده ۴ علاوه بر رتبه پیمانکار، اطلاعات فوق الذکر را مشخص و نمایش دهد. بنابراین کارفرما می‌تواند مطابق قوانین مربوط، شرایط مناقصه را تعیین کند.
۳	ماده ۶ بند ۱ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی: "به منظور تسهیل حضور بخشهای غیر دولتی، خصوصی و تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی و برقراری رقابت سالم و ایجاد امنیت برای سرمایه این بخشها مقرر می‌گردد: ۱- اشخاص حقوقی: مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی، نهادهای نظامی و انتظامی کشور، سازمان‌ها و مؤسسات خیریه کشور، نهادها و سازمان‌های وقفی و بقاع متبرکه، کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری، نظیر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرائی و وابسته به دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهادهای انقلاب اسلامی و کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته آنها که قانوناً مجوز فعالیت اقتصادی را دارند، می‌توانند در بازار تولید کالا و خدمات فعالیت داشته باشند مگر آنکه فعالیت آنها موجب اختلال در رقابت گردد. این اشخاص موظفند گزارش مجموع مالکیت مستقیم و غیر مستقیم کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته خود را در هر بازار تولید کالا و خدمات هر شش ماه یک بار به شورای رقابت ارسال کنند. عدم	بند (۱) ماده (۶) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) در راستای اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) و کاهش تصدی‌گری دولت تدوین شده است. به نظر می‌رسد هدف قانونگذار آن است که در وهله‌ی نخست بخش خصوصی را به نحوی تبیین کند که بتوان در مرحله بعدی بخش خصوصی واقعی را معین کرد، که به تبع آن در جهت افزایش بهره‌وری، فعالیت‌های اقتصادی به بخش خصوصی واقعی منتقل شود و دولت از حضور مستقیم یا غیرمستقیم در عرصه‌هایی که باید محل رقابت بخش خصوصی باشد، فاصله بگیرد. بنابراین، مقصود قانون صرفاً انتقال مالکیت ظاهری نیست، بلکه انتقال واقعی کنترل و مدیریت اقتصادی به بخش خصوصی است. گفتنی است در راستای عمل به بند ۲ این ماده و عدم اختلال موضوع بند ۱، تمهید لازم برای حمایت از بخش خصوصی واقعی در جهت افزایش بهره‌وری ضروری است.

		ارائه اطلاعات و یا خلاف واقع بودن آن توسط نهادها و مؤسسات مذکور مشمول حکم ماده (۷۲) این قانون است. ۲- اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها حق مالکیت مستقیم و غیر مستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا و یا خدمت را دارند. تبصره ۱- اشخاص حقوقی بند (۱) این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها، نمی‌توانند به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم سهام کنترلی شرکت کنترل کننده در بازار را در اختیار داشته باشند. نظارت بر اجرای این بند و تبصره و تعیین مصادیق شرکت‌های کنترل کننده در بازار توسط شورای رقابت انجام می‌شود. اجرای مفاد این حکم در خصوص شرکت‌ها و نهادهای مالی ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار با هماهنگی آن سازمان انجام می‌شود.	
اگر هدف بند (۱) ماده (۶)، توسعه بخش خصوصی واقعی باشد، نمی‌توان شرکتی را که کنترل آن در اختیار بخش دولتی است، هم‌تراز بخش خصوصی واقعی تلقی کرد. (این موضوع مورد تأیید دیوان عدالت اداری نیز واقع شده است)	مطابق دادنامه شماره 140331390000677677 مورخ ۱۴۰۳/۳/۲۲، دیوان عدالت اداری بخشی از مقررهای را نقض کرده است که مدیریت دولتی را به شرکت‌های غیردولتی تسری می‌دهد. این موضوع حکایت از واقعیتی دارد که برخی از شرکت‌های غیردولتی به نحو دولتی اداره می‌شوند که اصلاح برخی مقررات جهت مشارکت این شرکت‌ها در اقتصاد ضروری است.	دادنامه شماره: 140331390000677677 بتاریخ: 1403/3/22	۴

دستور جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

بنابراین، دولت مجاز است در آیین‌نامه‌های اجرایی مناقصات، اصلاحاتی را برای اعمال ماده ۶ قانون اجرای اصل ۴۴ ایجاد کند.			
تنظیم شرایط مناقصه به نحوی که رقابت میان اشخاص دارای شرایط اقتصادی مشابه انجام شود، نه ایجاد تبعیض، بلکه ایجاد امکانات عادلانه برای همه است. محدود کردن استفاده شرکت‌های تحت کنترل دولت از امتیازات اختصاص یافته به بخش خصوصی واقعی، در راستای تحقق اقتصاد عادلانه قابل توجیه است. در نتیجه، «با توجه به مفاد بند های (۱) و (۲) ماده (۶) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴)، ناظر بر توسعه بخش خصوصی واقعی و کاهش تصدی‌گری دولت است، و با عنایت به اینکه بسیاری از شرکت‌های غیردولتی در عمل دولتی اداره می‌شوند و از تسهیلات و امکانات دولت بهره‌مند می‌باشند، و نظر به	بند ۹ اصل سوم دولت را مکلف به ایجاد امکانات عادلانه برای همه کرده است. اگر شرکتی که از منابع عمومی بهره‌مند است، در همان شرایط با یک شرکت خصوصی مستقل رقابت کند، بخش خصوصی از فرصت برابر برخوردار نیست. بنابراین، تنظیم شرایط مناقصه به نحوی که رقابت میان اشخاص دارای شرایط اقتصادی مشابه انجام شود، نه ایجاد تبعیض، بلکه ایجاد امکانات عادلانه برای همه است. بند ۱۲ اصل سوم دولت را مکلف به پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه کرده است. اقتصاد عادلانه زمانی محقق می‌شود که: • سرمایه‌گذاری بخش خصوصی تشویق شود؛ • امکان رقابت واقعی وجود داشته باشد؛ • انحصار و مزیت‌های ناشی از وابستگی به منابع عمومی، مانع ورود بخش خصوصی نشود. از این رو، محدود کردن استفاده شرکت‌های تحت کنترل دولت از امتیازات اختصاص یافته به بخش خصوصی واقعی، در راستای تحقق اقتصاد عادلانه قابل توجیه است.	اصل سوم قانون اساسی بندهای ۹ و ۱۲ مبنی بر: "دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر بکار برد: ۹ - رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی. ۱۲- پی‌ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه."	۵

اینکه حضور این شرکت‌ها در مناقصاتی که برای تقویت بخش خصوصی واقعی طراحی شده‌اند، به دلیل برخورداری از مزیت‌های ساختاری می‌تواند تعادل رقابتی را مخدوش سازد و با اهداف ماده (۴۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) و تکالیف مقرر در بندهای (۹) و (۱۲) اصل سوم قانون اساسی در خصوص رفع تبعیضات ناروا و استقرار اقتصاد عادلانه مغایرت پیدا کند، دولت می‌تواند مقرر کند که در مناقصات یا برنامه‌های حمایتی ویژه بخش خصوصی واقعی، احراز استقلال مالکیتی و مدیریتی از دولت و نهادهای عمومی، از شرایط لازم برای شرکت در فرآیند رقابت باشد.»			
تحلیل نتایج حاصل از عملکرد آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران طبق جدول فوق نیز نشان می‌دهد که تحقق کامل اهداف پیش‌بینی شده در قانون برگزاری مناقصات، <u>مستلزم آن/ست</u> که فرآیند تشکیل فهرست کوتاه مناقصه‌گران، در مواردی که ظرفیت کافی از میان شرکت‌های بخش خصوصی واقعی واجد صلاحیت وجود دارد، به نحوی سامان یابد که امکان بهره‌گیری مؤثرتر از این ظرفیت‌ها فراهم گردد. هدف از این پیشنهاد، ایجاد محدودیت در رقابت یا کاهش دامنه مشارکت در مناقصات نیست؛ بلکه فراهم نمودن زمینه تحقق کامل‌تر اهداف قانون برگزاری مناقصات از طریق ارتقای کیفیت رقابت، افزایش بهره‌وری، تقویت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، توسعه توان فنی و مهندسی کشور، ارتقای کیفیت اجرای پروژه‌ها و استفاده بهینه از منابع عمومی است.			

دستور جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

بر این اساس، پیشنهاد حاضر با اتکا به سیاست‌های کلی نظام، قوانین موضوعه کشور و در چارچوب اهداف قانون برگزاری مناقصات، به منظور اصلاح ماده (۱۰) آیین‌نامه ارزیابی کیفی مناقصه‌گران (متن ذیل) و بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های بخش خصوصی واقعی، جهت بررسی و تصویب در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی ارائه می‌شود.

"ماده ۱۰- حداقل تعداد مناقصه‌گران در فهرست کوتاه

الف- حداقل تعداد مناقصه‌گران واجد شرایط (فهرست کوتاه) برای دعوت به مناقصه محدود به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- پنج مناقصه‌گر در کارهای پیمانکاری در صورت استفاده از فهرست بهای پایه منتشر شده توسط سازمان.

۲- سه مناقصه‌گر در سایر مناقصات.

ب- در صورتی که تعداد افراد واجد شرایط به حد نصاب نرسد، برای یک بار فرایند ارزیابی تجدید می‌شود و در ارزیابی دوم با حداقل دو مناقصه‌گر که دارای بالاترین امتیاز باشند، مناقصه برگزار می‌شود و در غیر این صورت، طبق جزء (۲) بند «ط» ماده (۲) قانون، تأمین‌کننده یاد شده، انحصاری تلقی و معامله طبق بند «الف» ماده (۲۹) قانون انجام می‌شود.

پ- دعوت‌نامه شرکت در مناقصه محدود باید برای همه مناقصه‌گرانی که در فهرست کوتاه نام آنها قید شده است ارسال شود.

تبصره- در مواردی که مناقصه محدود برگزار می‌شود و پروژه واگذاری مربوط به تکمیل آن باشد، دستگاه مناقصه‌گزار می‌تواند به تشخیص خود پیمانکار شاغل را بدون در نظرگیری ظرفیت کاری در فهرست کوتاه ملحوظ کند.

ت- دعوت‌نامه شرکت در مناقصه، باید به نحوی ارسال شود که با احتساب زمان لازم برای تهیه و تکمیل اسناد، تأمین ضمانت‌نامه‌های لازم و انجام تشریفات مبادله قرارداد، مدت اعتبار پیشنهادها خاتمه نیابد."

تشریح مسئله و ضرورت اصلاح:

بررسی تجربه اجرای آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران بیانگر آنست که با وجود کارآمدی نسبی مقررات موجود؛ در برخی فرآیندهای ارزیابی کیفی و تشکیل فهرست کوتاه مناقصه‌گران، ظرفیت‌های موجود در میان شرکت‌های بخش خصوصی واقعی به نحو مطلوب مورد بهره‌برداری قرار نمی‌گیرد. استمرار این وضعیت، علاوه بر کاهش انگیزه سرمایه‌گذاری و توسعه ظرفیت‌های بخش خصوصی، می‌تواند از تحقق کامل اهداف قانون برگزاری مناقصات در زمینه افزایش کیفیت اجرای پروژه‌ها، ارتقای بهره‌وری، تقویت رقابت سالم و استفاده بهینه از منابع عمومی جلوگیری نماید.

از سوی دیگر، در سال‌های اخیر ساختار فعالیت بنگاه‌های اقتصادی کشور به گونه‌ای تحول یافته است که در کنار شرکت‌های خصوصی واقعی، اشخاص حقوقی متعددی نیز فعالیت می‌کنند که اگرچه از حیث شخصیت حقوقی در زمره شرکت‌های غیردولتی قرار می‌گیرند، لیکن از حیث مالکیت، مدیریت یا کنترل، وابستگی مستقیم یا غیرمستقیم به بخش عمومی دارند. بدیهی است این دسته از اشخاص حقوقی، به لحاظ ساختار اداره، منابع، مأموریت‌ها و شرایط فعالیت، از وضعیت متفاوتی نسبت به شرکت‌های بخش خصوصی واقعی برخوردارند و در نتیجه، تمایز میان این دو گروه در برخی فرآیندهای رقابتی، در جهت تحقق بهتر اهداف سیاست‌های کلی نظام و قوانین موضوعه، ضروری به نظر می‌رسد.

دستور جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

پیشنهاد حاضر درصدد ایجاد هیچ‌گونه محدودیت غیرموجه در رقابت، نقض حقوق اشخاص یا تغییر در نظام ارزیابی صلاحیت مناقصه‌گران نیست، بلکه صرفاً با هدف بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت شرکت‌های بخش خصوصی واقعی، در مواردی که تعداد کافی از این شرکت‌ها پس از ارزیابی کیفی واجد شرایط شناخته می‌شوند، اصلاح محدودی را در فرآیند تشکیل فهرست کوتاه مناقصه‌گران پیشنهاد می‌نماید.

اجرای این اصلاح، ضمن حفظ اصول شفافیت، سلامت اداری، رقابت سالم و برابری فرصت‌ها، می‌تواند موجب افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری، تقویت توان فنی و مهندسی کشور، ارتقای کیفیت اجرای پروژه‌ها، افزایش بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های عمومی و توسعه توان رقابت‌پذیری اقتصاد ملی گردد.

پیشنهاد اصلاح ماده (۱۰) آیین‌نامه اجرایی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران:

به منظور تحقق اهداف فوق، پیشنهاد می‌شود بند زیر به ماده (۱۰) آیین‌نامه ارزیابی کیفی مناقصه‌گران الحاق گردد:

بند (ث): هرگاه در فرآیند ارزیابی کیفی موضوع این ماده، حداقل پنج شرکت، خارج از مصادیق اشخاص حقوقی موضوع بند ۱ ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، واجد صلاحیت در کارهای پیمانکاری موضوع جزء (۱) بند (الف)، یا حداقل سه شرکت خارج از مصادیق اشخاص حقوقی موضوع بند ۱ ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی واجد صلاحیت در سایر مناقصات موضوع جزء (۲) بند (الف) احراز شوند، دستگاه مناقصه‌گزار مکلف است فهرست کوتاه مناقصه‌گران را از میان همان شرکت‌های بخش خصوصی واقعی تنظیم نموده و دعوت به ارائه پیشنهاد فنی و مالی را صرفاً برای آنان ارسال نماید.

تبصره: پروژه‌های دارای طبقه‌بندی امنیتی، دفاعی و سایر مواردی که به موجب قوانین خاص تعیین می‌شوند، از شمول این بند مستثنی خواهند بود.

آثار مورد انتظار از اصلاح پیشنهادی:

اجرای این پیشنهاد، ضمن حفظ چارچوب‌های قانونی حاکم بر نظام برگزاری مناقصات، آثار زیر را در پی خواهد داشت:

- بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های شرکت‌های بخش خصوصی واقعی در اجرای پروژه‌های عمرانی و زیربنایی؛
- ارتقای کیفیت رقابت و افزایش کارایی نظام ارزیابی کیفی مناقصه‌گران؛
- افزایش بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های عمومی و بهبود مدیریت منابع کشور؛
- تقویت انگیزه سرمایه‌گذاری و توسعه توان فنی و مهندسی بخش خصوصی؛
- ارتقای کیفیت، سرعت و کارآمدی اجرای پروژه‌ها؛
- توسعه توان رقابت‌پذیری صنعت احداث و خدمات فنی و مهندسی کشور؛
- کمک به تحقق سیاست‌های کلی نظام در زمینه افزایش تولید ملی، ارتقای بهره‌وری و تقویت نقش‌آفرینی بخش خصوصی در اقتصاد.

جمع‌بندی و دلایل توجیهی پیشنهاد:

پیشنهاد حاضر در چارچوب سیاست‌های کلی نظام، قوانین موضوعه کشور و اهداف قانون برگزاری مناقصات تهیه شده و هدف آن، ایجاد محدودیت در رقابت یا اعطای امتیاز به اشخاص یا گروهی خاص نیست؛ بلکه با هدف ارتقای کیفیت نظام برگزاری مناقصات، افزایش بهره‌وری، تقویت رقابت سالم و بهره‌گیری مؤثرتر از ظرفیت‌های بخش خصوصی واقعی در اجرای پروژه‌های عمرانی و زیربنایی کشور ارائه می‌شود.

در شرایطی که پس از انجام فرآیند ارزیابی کیفی، تعداد کافی از شرکت‌های بخش خصوصی واقعی واجد صلاحیت شناسایی شده باشند، بهره‌گیری از ظرفیت همان شرکت‌ها، ضمن حفظ کامل اصول شفافیت، رقابت، سلامت اداری و رعایت حقوق عموم عامه، می‌تواند به ارتقای کیفیت اجرای پروژه‌ها، افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری، توسعه توان فنی و مهندسی کشور، بهبود بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های عمومی و تحقق هرچه بهتر اهداف قانون برگزاری مناقصات منجر شود. از سوی دیگر، پیش‌بینی دستورالعمل احراز استقلال و تشخیص شرکت‌های بخش خصوصی واقعی، موجب ایجاد رویه‌ای شفاف، واحد و قابل نظارت در تشخیص مصادیق خواهد شد.

پیشنهاد حاضر هیچ‌گونه تغییری در معیارهای ارزیابی صلاحیت، ضوابط فنی، مالی، اجرایی یا نظام رقابت پیش‌بینی شده در قانون برگزاری مناقصات ایجاد نمی‌کند و صرفاً در مواردی که تعداد کافی از شرکت‌های بخش خصوصی واقعی واجد صلاحیت وجود داشته باشد، نحوه تشکیل فهرست کوتاه مناقصه‌گران را به گونه‌ای اصلاح می‌نماید که اهداف سیاست‌های کلی نظام در زمینه افزایش تولید ملی، ارتقای بهره‌وری، تقویت رقابت سالم و توسعه نقش‌آفرینی بخش خصوصی واقعی با اثربخشی بیشتری محقق شود.

با عنایت به مراتب فوق، پیشنهاد می‌شود شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، ضمن بررسی موضوع، پیشنهاد الحاق بند (ث) و تبصره مذکور به ماده (۱۰) آیین‌نامه ارزیابی کیفی مناقصه‌گران را جهت طی مراحل قانونی تصویب در هیأت وزیران و ابلاغ آن، مورد حمایت و پیگیری قرار دهد.